

Denkstimulerende Gespreksmethodiek (DGM)

DGM is ontwikkeld door de Amerikaanse psychologe Dr. Marion Blank.

Marion Blank gaat er van uit dat de taalontwikkeling van ieder kind kan worden gestimuleerd door veel met het kind te praten en het zo aan te zetten tot denken. Daarom ontwikkelde zij de denkstimulerende gespreksmethodiek.

Hoe kun je kinderen in gesprekken aan het denken zetten?

De kern van de methodiek wordt gevormd door het denkgesprek. In het denkgesprek gaat het om het stellen van de juiste vragen en het op een goede manier inspelen op de reacties van het kind, waar mee je in gesprek bent.

Marion Blank hanteert denkvragen op vier niveaus van abstractie bij het stellen van een denkvraag.

In het volgende schema zijn die niveaus kort uitgewerkt. De vragen, die zijn opgenomen in het schema zijn voorbeeldvragen. Het gaat erom dat inzichtelijk wordt welk type vragen horen bij het betreffende niveau.

<p>Niveau 1 Je stelt vragen over de dingen die je ziet in het boek? (of in de tekening).</p> <ul style="list-style-type: none">• Wat is dit?• Wat doet het meisje?• Waar zie je nog meer een kip?	<p>Niveau 2 Je stelt vragen over de eigenschappen van de dingen die je ziet in het boek (of in de tekening).</p> <ul style="list-style-type: none">• Waar zie je een dier dat kan vliegen?• Welke vorm heeft een ei?• Waar zit de haan? Hoe heet dat waar hij op zit?• Zoek eens iets (in de tekening?) dat blauw is en dat je aan kunt trekken?• Wat is het verschil tussen een kuiken en een kip?
<p>Niveau 3 Je stelt vragen, die het kind uitlokken een voorspelling te doen over iets dat je in het boek ziet of leest. Je daagt het kind uit om zich te verplaatsen in iets of iemand anders. Je vraagt om uitleg.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wat denk je dat de witte kip gaat doen?• Wat denk je dat er gebeurt als de vrouw het deurtje van het konijnenhok open laat staan?• Wat hebben een eend en een kip allebei? (vleugels, snavel...)• Wanneer trek je laarzen aan?	<p>Niveau 4 Je stelt vragen die het kind laten nadenken over het oplossen van een probleem, dat voorkomt in het boek of dat met het verhaal te maken heeft. Je daagt het kind uit voorspellingen te doen over wat er kan gaan gebeuren of wat er eerder is gebeurd.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wat zou er gebeuren met de ladder als het heel hard gaat waaien?• Wat kunnen we doen om ervoor te zorgen, dat alle kippen het hok in gaan?• Hoe kan je zien dat het meisje blij is?• Wat gebeurt er als we de plantjes geen water geven?

Een prentenboek kan prima gebruikt worden als aanleiding voor een denkgesprek.

Als PrentenboekenPlus willen wij onze voorleesboeken voorzien van een leeswijzer. De leeswijzer dient als voorbeeld hoe een prentenboek op interactieve manier kan worden ingezet. We gaan uit van de denkstimulerende gespreksmethode van Marion Blank.

Deze leeswijzer is gebaseerd op het boek *Moppereend* van Joyce Dunbar, met tekeningen van Petr Horacek.

1 titelblad

- Wijs het dier op dit blad eens aan?
- Wat doet de eend?
- Kun jij lopen als een eend? Kun je dat eens voor doen?
- Wie kan er lopen zoals de eend op het plaatje?
- Doe het zelf ook eens na: is deze eend blij of niet blij?
- Waar kan je dat aan zien?
- Zal ik eens verklappen hoe dit boek heet? Moppereend!
- Weet je al wat een Moppereend is?

2

- Zie je Moppereend staan?
- Waarover zou ze nu mopperen?
- Wie heeft er wel eens een vijver gezien?
- Wat zit er in een vijver?
- Waaraan kun je zien dat de vijver is opgedroogd?
- Waar is dat water gebleven?
- Kijk eens naar de voeten van eend? Heb jij ook zulke voeten?
- Hoe heten zulke voeten?
- Waarom heeft een eend zulke voeten?
- Mensen willen ook wel eens zulke voeten. Heb je dat wel eens gezien? Wat doen die mensen dan aan hun voeten?
- Kun je eens voor doen hoe je met zwemvliezen loopt?
- Zie je het wolkje boven het hoofd van eend? Wijs het maar aan.

3

- Zie je hond? Wijs hem maar aan.
- Wat is hond aan het doen? Hoe doet hij dat?
- Kun jij dat eens nadoen?
- Vindt hond het leuk als eend met hem mee komt graven?
- Hoe kun je dat zien?

- Hoe laat jij zien dat je het leuk vindt als er iemand op visite komt? Doe het eens voor?
- Zou eend ook kunnen graven? Waarom denk je dat??
- Zie je wolk boven het hoofd van eend? Wijs maar aan. Is de wolk nog hetzelfde?
- “Woef” blaft hond. Wat zou hij zeggen?

4

- Zie je varken? Wijs maar aan.
- Welk geluid maken varkens? Doe het eens na?
- Vind jij een varken een grappig dier? Waarom vind je het wel/niet grappig?
- Welke kleur heeft een varken? Heeft varken ook die kleur?
- Welke kleur heeft modder? Wat zit er allemaal in modder?
- Heb jij wel eens in de modder gespeeld? Vind jij dat leuk? Waarom?
- Heeft eend zin om in de modder te spelen?
- Wat is een ander woord voor waterpoel?
- Wat zou “oink” betekenen?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend? Is hij nog hetzelfde?

5

- Zie je haan? Wijs maar aan.
- Is haan een mannetje of een vrouwtje? Waar kan je dat aan zien?
- Hoe heet het vrouwtje van haan? En hoe het kind?
- Welk geluid maakt een haan? Hoe heet dat? Kan een kip dat ook?
- Doe dat geluid eens na?
- Welk spelletje wil haan spelen met eend?
- Zullen wij dat ook eens spelen?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend? Is hij nog hetzelfde?

6

- Welke dieren zie je op het plaatje?
- Hoe ziet konijn er uit?
- Waarom heeft hij zulke grote poten? Ken je nog een dier met grote poten?
- Kun jij huppen als een konijn? Kun je dat eens laten zien?
- Heb je wel eens een konijn geaaid? Hoe voelt dat? Hoe zou het voelen als je een eend aait? Of een varken?
- Zou eend zo hoog kunnen huppen als konijn?
- Wat kan een eend wel en een konijn niet?
- Eend zegt “domoor” tegen konijn. Waarom zegt hij dat?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend? Hij is nu groot. Waarom wordt die steeds groter?

7

- Zie je schildpad op het plaatje? Wijs maar aan.
- Welke kleur heeft schildpad?
- Wie is het grootste, eend of schildpad? Noem nog eens een dier, dat kleiner is dan eend? En een dier dat groter is?
- Heb je wel eens een schildpad gevoeld?
- Eend tikt op zijn schild. Hoe zou dat klinken? Zoek eens iets in de klas, waarmee jij dat geluid kunt maken?
- Ken jij nog een ander dier dat een schild heeft? Hebben mensen ook wel eens een schild? Waar kunnen ze dat voor gebruiken?
- Wat doet schildpad als hij schrikt?
- En wat zou eend doen? En wat doe jij als je schrikt of bang bent?
- Nu is schildpad aan het soezen. Is hij dan bang? Kun jij ook soezen? Doe eens net alsof jij aan het soezen bent?
- Wat doet schildpad als hij eend "sust"?
- Heeft jouw mama jou wel eens gesust? Vertel er eens over?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend?
- O, o, wat zou dat betekenen?

8

- Wat is geit aan het spelen?
- Is dat een leuk spel?
- Wat zou er gebeuren als moeder ziet wat geit aan het doen is?
- Ben jij ook wel eens ondeugend?
- Wat zegt je mama dan?
- Heb je de wolk gezien? Heb jij wel eens zulke wolken gezien?

9

- Wijs de kleuren in de lucht eens aan? Waar zie je geel, blauw, paars, zwart?
- Heb jij ook wel eens mooie kleuren in de lucht gezien? Welke kleuren zag je? Wat voor weer was het toen?

10

- Hoeveel dieren zie je op de plaat?
- Hoe gaat het met de dieren?
- Hoe kun je zien dat hond niet meer blij is? En varken, haan, konijn en schildpad? En geit en eend?
- Hoe heet dat, als je niet blij bent?
- Hoe zie jij er uit als je niet blij bent? Kun je dat laten zien? En als je wel blij bent?

- De wolk is nu heel zwart. Wat zou er nu kunnen gebeuren?
- Zouden de dieren dan blij worden denk je?

11 en 12

- Hebben we gelijk gekregen?
- Heb jij wel eens zo'n zwarte wolk gezien? Kun je dan de zon nog zien?
- Waar is de zon dan?
- Zouden de dieren nu blij worden denk je? Waarom wel/niet?
- Word jij blij van regen?

13

- Is eend blij geworden?
- Hoe kan je dat zien?
- Wat is hij nu aan het doen?
- Waar komt dat water vandaan? Hoe heet dat water ook al weer?
- Zouden de andere dieren ook blij zijn?

14

- Hoe laten de dieren zien dat ze blij zijn?
- Weet jij waar de wolk is gebleven?
- De lucht heeft nog een verrassing voor de dieren. Kun jij raden wat dat is?

15

- Heb jij wel eens zo'n mooie regenboog gezien?
- Welke kleur is jouw lievelingskleur?
- Wat vond je van dit verhaal?
- Welk dier vind jij het leukste? Waarom?
- Zullen we ook een regenboog gaan maken?

2020, Rosine Schepers, intern begeleider basisonderwijs